

NEVELÉSI ÉS KÖZNEVELÉSI NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Videken:	
1 óra	60 f.	1 óra	1 K.
1 évre	1 K. 80 f.	1 évre	3 K.
1 évre	3 K. 60 f.	1 évre	6 K.
1 évre	7 K. 20 f.	1 évre	12 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.
TELEFON 206.
Egyes szám: hétköznap 2 l.
Vasárnap 4 l.

Feladós szerkesztő és lapfajlagos: Baranyay Lajos.

Egyik vasutállomáson

történt. Mire megérkeznek az utasok, hadimenetrend lép életbe, nem lehet az átszállóknak tovább menni. A legtöbbnek pedig sürgős a dolga. Még két-három óra járásnyira vannak a kitűzött céltől. Mi tévők legyünk? Kocsin mennek. Négyen összeállnak s kocsit akarnak fogadni. A kocsis személyenkint harminc koronát kér. Se többet, se kevesebbet. Illetve többet, mert a kialakított fuvaron kívül a borraivalhoz is hozzácsokolt.

Ez a háború legszomorubb és legpiszkosabb oldala. Nyuzni és zsarolni az utolsó csepp zsigrig. Kihaszni az embertárs szorult helyzetét s megnyomortítani az utolsó koronáig. A legutolsó zóldséges kofától elkezdve felfelé mindenki most akar meggazdagodni. A kapzsiság szertelen vágya, a szivtelenség, lelketlenség ejtette hatalmába az embereket, s nem tekintenek se eget, se földet, csak szipolyoznak.

Hát igazán nem lehet ezek ellen megvédeni a társadalmat? Hát éppen a háborubán lehet legsemérméletlenebbül az uszórának királykodni felettünk? Hát azért vézzenek fiaink a harctéren, hogy itthon a saját hazánk polgárai indítsanak rablóhadjáratot ellenünk? Ha az emberekben nincsen szív, nincsen igazság, legyen a hatalomban erély, amely közéjük sujt, s szigorúságával örökre elveszi a kedvetlen a gaszagtól. Ideje volna már, hogy egyszer a bot vastagabb felével kormányozzunk a háború hiénáit. Az itthoniak vértelen háborújában is gondoskodhatnánk holmi drótsóvényekről, amelyek védelmi vonalak lennének az uszora hadseregének támadásai ellen.

A világháború.

A közönség minden érdeklődése

az olasz háború

szintere felé fordult. Maguk az olaszok fölötté vérmes reményekkel és bizakodásokkal vannak tele. Azt hiszik, hogy az utcán kiabálni és háborút viselni egy és ugyanaz a dolog. Keservesen csalódní fognak. A kitűnően megerősített tiroli háton hős, diadalmas harcokhoz szokott, a küzdelem minden fortélyát kitanult katonáink kemény dolgot fognak adni a támadó olaszoknak. Az áruló szövetséges jellemtelen eljárása meg fogja szászorozni küzdő katonáink erejét, s olyan leckét és kitanítást fog kapni a hit-szegő nép, mely bizonyára felér majd egy pár messzianí földrengéssel. Mig szárazföldi csapataink, mint ártörhetetlen ércfal állnak a tiroli hegyek koszoruján, addig flottánk páratlanul sikeres akcióba kezdett. Aliú nyújtotta át a bécsi olasz nagykötvet a rablással trónra jutott Viktor Emanuel unokája nevében a hadüzenet szövegét, megdördültek hadihajóink ágyúi, hogy az evvivázó lazzaronikat lehítsék egy kissé s megmutassák a D'Annunzió türes frázisaitól megittasult csöcseléknek, hogy a magyar-osztrák monarkianak minden esetre lesz anyni ereje, hogy áruló, hitvány ellenfelével is diadalmasan vehesse föl a harcot Velencében, hol anyni jó magyar pénz ott maradt minden nyáron, a Lidón, hol a plázs hangos volt a magyar szótól, most repülőgépeink bombái s bator torpedóink adják le névjegyüket a rettegő tengeri városnak. Rimini, Sinigallia, Alfredo Savio, Citta di Ferrara, Viestó, Manfredonia, Barletta már érezték a háború borzalmaít és tudják, hogy a monarkia tengerészete még sok keserves pillanatot fog szerezni az adriamenti olasz városoknak. — Kezdetben keseregtünk az olasz hitzegésén, majd lehetetlennek gondoltuk, hogy egy magát kultúrnépek

valló nemzet annyira lealjasodjék; de most már belátjuk, hogy Olaszország éppen beleillik abba a komániába, amelybe került. A banda együtt van; ime: a kalmár uszító angol, revanche eszmétől megbódult gall kakas, a másokéra éhes orosz medve, a többszörösen királygyilkos kanászneveztség, a kecskenevelő crnagroc és a brigantík hazája: Itália. Ennek a népnék nem volt elég a háboru elején egy száz ezer lelket elpusztító rettenetes földrengés, nem volt elég anyni ezer halott, anyni kiomló vér, még akar. Hát bo fog teljesedni, amit kíván, patakknék fog folyni az olasz vér, lesz pusztulás; volt már egy pár földrengés azon a szép földön és a hitzegésért kell hogy megbűnhődjenek ... az Isten sohamen ver bittal ...

A galliciai harctér.

Közép Galiciában a szövetséges csapatok a Sienjavától a Felső-Dnyeszterig terjedő egész arcvonalon nagy orosz erőket megtámadtak. Mackensen miként már megirtuk, elfoglalta Radymnót és e várostól keletre és délkeletre előnyomult az ellenség ellen. Az ellenséget, amely számos ellentámadással vissza akarta foglalni az elvesztett területet, mindenütt visszavetítük, miközben a tegnapi jelentés szerint 21.000 hadifoglyot, 39 ágyút és több mint 40 géppuskát veszített. Ezen számok azonban csaknem bizonyossággal emelkedni fognak.

Hadseregeink, amelyek Przemyslől délkeletre törnek előre, elkseredetett harcok közt tért nyertek és visszavetítették az ellenséget a Polonia-mélyedésen keresztül. A támadást az egész arcvonalon folytatjuk.

Az északkeleti hadszíntéren egyébként a helyzet változatlan.

A német hivatalos jelentés szerint a Dubissa mellett Rossieníttől keletre csapataink megtámadták a szembenálló nagy orosz

erőket, megverték és súlyos veszteségek mellett a folyón átkergettek őket. 2240 oroszot elfogtunk és 5 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Délre Eiragola irányából ellenük intézett több, részben nagyon heves orosz támadást az ellenség nagy véráldozatai mellett megghiúsítottunk.

A délkeleti hadszíntéren, Drohojov, Ostrov, Radymno, Vysocko, Vietlin és Makovisko nagyon megerősített helységeket, a Bovrovkától északkeletre, valamint a Cetulától keletre eső magaslatoikat rohammal elfoglaltuk. Eddig 153 tiszt, több mint 21.000 főnyi lélegység esett fogságunkba, 39 ágyú — köztük 9 nehéz ágyú — és legalább 40 gépfegyver jutott a szövetséges csapatok kezére. Az oroszok rendkívül súlyos veszteségeket szenvedtek.

A San—Viztula-szögletben.

Przemysl ellen még nem kezdődött meg a tüzérségi támadás. Nagyon heves a küzdelem a Viztula és San szögében. Az oroszok rohamos előnyomulásunkat elkseredetett és kétségbeesett ellentámadással iparkodnak feltartóztatni, néha maguk is előretörnek és a megerősített Sandomierzre támaszkodnak.

A francia-belga harctér.

Flandriában tegnap támadásainkat Ypern irányában folytattuk, rohammal elfoglaltunk több helységeket. Ezekben a harcokban 150 fogoly és 2 gépfegyver jutott kezünkre.

Armentières-től délre Neuve Chapelle és Givency között és a Loretto-magaslattól északra az ellenség részleges támadásait véresen visszavertük. Neuville-nél az ellenségnek a lövészárokból rohamra készp álló csapat tüzérségi tüzelésünk miatt nem tudtak kifejlődni.

Egy Franciaországból érkezett angol tiszt a Timeshez intézett levélben hangsúlyozza, hogy Franciaország, amelyik már az utolsó tartalékjait is a harctérre küldte, belefárad a küzdelembe, ha Anglia nem küldi a megígért pótlásokat.

SOVEGJÁRTO vászonruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

szines zophijrek, karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

O.L.C.S.O.
szabott árak.

A Dardanellák ostroma.

A Triumph angol sörhajót ma délután a sarosi öbölben megtorpedózták. A hajó elsüllyedt.

A török tüzérség tüzelése nyíltan megrongált ellenséges páncélos cirkálóit Kaba Tepe előtt, egyik léghajónkról pedig két bombát dobta rá. A páncélos cirkálóit öt hadihajó nyílt tengerre vonzolták.

Az ellenség vesztesége halottakban és sebesültekben a május 22-én Sedil Bahrnál lefolyt csatákban több mint 4000-re emelkedett.

A piac műdrágasága.

Rendőrségünk ugyan dicséretes buzgósággal örködik a piac felé, s mindenképen iparkodik megakadályozni a műdrágaságot, amely abból ered, hogy egyesek piacnyitás előtt má a vámházaknál és a vasutállomáson összevásárolják az árakat, a minden furtanggal megkenteleknek azonban mégis nem egyszer sikerül megmenekülniök a büntetés elől.

A közönség általános panasza, hogy ezek az uszorázó közvetítők csinálják a lehetetlen piaci árakat, sőt nem egyszer ezeknek köszönhető, hogy egyes cikkek egyáltalában nem kaphatók a hetvásáron. Ugyanis kora reggel összevásárolják s a fővárosba szállítják, ahol még nagyobb uszorára dolgozhatnak.

Ezek ellen a mi zsirunkon elősködők ellen a legnagyobb szigorúságot és éberséget kérjük, s hálás lesz a közönség a randörhatóságnak, ha sikerülni fog a lehetetlenné tételük.

A szerdai piacon ismét két ilyen műdrágítót fűlet le a rendőrség, Polyák Mihályt és Szabó Jánosné, akik megszegték az elvásárlási tilalmat. Mindegyiknek áruit elkobozták s megindították ellenük az eljárást.

A posta és a harctérre küldött hírlapok.

Nem dicséretképpen említjük, csak mint tényt szögezzük le, hogy a magyar sajtó a háború alatt a legszebb példáját adta az önzetlen hazafiságnak. Hogy miként lelkesített, hogyan, miként volt segítségére a hatóságoknak a különféle háborús rendeletekben, intézkedésekben, felesleges volna bővebben részletezni. Még kevésbé kell megemlékezni azokról a nagyarányú gyűjtésekről, amelyet a sajtó végzett. A Fejérmegyei Napló különféle háborús tevékenységét, áldozatait, olvasóközönsége jól ismeri. Arról is tudomása van, hogy naponként átlag négyszáz példányt küld teljesen ingyen, mint tisztelt példányokat a hadikórházakba és a harcterekre. Hogy mekkora áldozat ez részünkről, tessék papírosra venni és kiszámítani. És ne tessék elfelejteni, hogy ez háború alatt van, mikor az újságvállalatok a legfontosabb bevételről, a hirdetésektől estek, mikor a nyomdavállalatok a drágaság miatt 30—40%-os áremelést voltak kénytelenek az újságoktól kérni.

Eddig a harcterekre bélyeg nélkül küldhettük a lapokat, amit mindenki méltányosnak is talál. Ha a háború nehézségeivel ugyancsak küzdő újság hazafiságból ingyen küldi a harcoló katonáknak a lapot, a postától is elvárható annyira hazafiság, hogy bélyegmenteslegben részesítse és ne kelljen minden egyes lappéldányra 2 filléres újságbélyeget ragasztani.

Eddig így is volt. Ma azonban arról értesítette a sajtót

a posta, hogy bélyeg nélkül nem szabad az újságot a harctérre küldeni, hanem tessék a 2 filléres bélyeget megvenni. Hát jól van! Megvesszük és ráragasztjuk. Ujabb áldozatba kerül ugyan, de azért továbbra is küldeni fogjuk a mi derék katonáinknak az újságot. A postának pedig köszönjük szépen ezt az előzékenységet, hogy így segít bennünket háborús jótékonyágunkban. Még egyszer köszönjük és fel is jegyezzük, hogy el ne feledjük.

A Fejérmegyei Napló újabb zászlaja a harctérre.

Megint zászlót kértek a katonák a Fejérmegyei Naplótól. A derék 17-es honvédek kérték. Persze, hogy adtunk nekik. Boldogok vagyunk, hogy adhatunk. Amint az édes anyja nem tudná megtagadni az utolsó falatot a gyermekétől, úgy vagyunk mi is a mi szeretett katonáinkkal.

Menjetez vitéz testvérek a háborúba, védjétek meg az édes hazát. Akiket itthon hagyótok, azokról majd mi gondoskodunk, ti csak harcoljatok bátorsággal. Arassátok a dicsőséget továbbra a magyar névre, s ne feledjétek el, hogy a ti titáni küzdelmeteket az egész világ figyeli és bámulja. Isten kegyelme legyen veletek, Magyarország Nagyasszonya védjen meg benneteket a száz veszedelemtől. Isten veletek, de a vízszontlatásra!

HADIKÖLCSÖNJEGYZÉS.

Dicséretes buzgósággal folyik a városban és a vármegyében a hadikölcsönjegyzés. A végleges eredmény még nem ismeretes, de ugyátszik a lelkes agitációnak meg lesz a gyümölcse.

A város a nála letett óvadékokból 33.700 koronát jegyzett.

Ujabbban a következők jegyezték a második hadikölcsönből:

Szaburics Jenő prelátsanakonok 4000 koronát.

Csúcs István lelkiigazgató 1200 koronát.

Kisteleki István esperes 1000 koronát.

Székesfehérvári egyházmegye kegyalapítványi pénztára 50000 koronát.

Csöngedy Gyula dunaadonyi esperes-plebános 10000 koronát.

Panasz a kukoricarekivirálás miatt.

Nemrég közöltük a földművelésügyi miniszter rendeletét, amely a kukorica újabb rekivirálását a legszigorúbban rendelte el. A rendeletet végre is hajtották, ami a közönség részéről sok panaszra adott okot. Ugyanis a rekivirálás miatt sokaknak még a vetésre sem maradt elég kukoricajár. Ezek fellebezéssel éltek a miniszterhez a szigorú rekivirálás miatt, a miniszter azonban valamennyi fellebezést elutasította. Ha a miniszter így jár el, azt is megmagyarázhatná, hogy miként lehet akkor bőséges termésről gondoskodni, ha magot nem adnak hozzá. A gazdasági ügyek elintézésében veszedelmes balkezes a mi kormányunk a háború alatt. Az összes intézkedését a kapkodás jellemezte s ugyátszik még most sem akar ebből a betegségből kigyógyulni.

TÁRCA.

Párduclesben.

Írta: Ágoston Mihály.

(Folyt. és vége.)

Fegyvereinket észrevétlenül az ösvény széle felé irányítjuk, arra van a mi párducunk. A disznócsorda röfög, nagyokat fújtat, hörög, prűszköl és nem mozdul. Mily csalogató kép ez a vadász előtti! Csak még kellene huzni a puska ravaszát, csak egy duplát kellene közéjünk eresztieni... hiába! Vissza kell magunkat tartani a magasabb élvezetért. Fáj a szívem, ilyen gazdag zsákmányt ugyanis ritkán jön az ember puszkája elé s most is el kell szalasztani!

A vaddisznók fölnelek. Egy éles kiáltás süvít végig a levegőn, utána pedig tompa zuhanás. Itt a párduc. Mi jól látjuk. Elnyúltán,

óvatosan kuszik a vaddisznók felé. Szeretne leteríteni közülük egyet.

Néha előbuvik, majd eltűnik a bozótban. Lehetetlen célba venni, várni kell. Pillanatok múlva újra látható lesz, de csak félig. Négy lábat, négy hatalmas praclit látok belőle. A disznócsorda észrevérszi s eszeveszett iramodással menekül tova. A párduc most eltűnik s a következő pillanatban hangos vitásit rázza meg a levegőt. Néhány zuhanás, aztán elhallgat a zaj.

Seuville jelek által tudatja velem, hogy a párduc zsákmányra tett szert. Csakugyan! Néhány perc múlva újra megmozdul a bozót, de jó messze tőlünk! Újra a párduc!

Nem az az alattomos prédára leső fenevad többé, hanem teljes nagyságával látható. Roppant erőlködéssel igyekszik a zsákmányát a bozótból kihuzni. Végre sikerül neki. Láthatóvá válik a zsákmánya is. Egy jól kifejtett malac. Még mozog, nyöszörög és dobálja magát a szegény pára a fenevad

körmei közt. A párduc nagyokat sújt körmeivel a fejére s közben vonzolja tovább az ösvény szélehez: valószínűleg velünk szembe a bozótba akarja huzni.

Különben fejedelmi zsákmány! Meg kell várni, míg egészen a közelünkbe jut. Ezer csoda, hogy eddig még észre nem vett bennünket. Ez is annak a jele, hogy már régóta jár ide prédára, s teljes biztonságban érzi itt magát.

Nem lehet már messzebb tőlünk harminc lépésnél. Ott libeg oldalt, a holdstítesben s nyalogatja a malac végét. A szőre fényes, pettyes testét hosszan elnyújtja, ahogy erőlködik a terhével. Egyre közelebb jön, ugyátszik, hogy ide elbúnik, a folyó mellettti tisztásra akar jutni.

Körülfőtünk néma csend. Én úgy érzem, mintha csak a szemem élné. A selymes talpak zajtalanul közelednek. Olyan ravasz-sággal, mint amikor először megláttuk. De ime hol a zsákmánya? Seuville már jelzi, hogy észrevett bennünket. Csakugyan! Tizenöt

—husz lépésnyire két zöldes fényben égő szempár meredez reám; óvatosan, a földhöz lapulva kuszik előre. A zöldes csillogású fény hol kialszik, hol meg kigyul: úgy ragyog felénk, mint két óriási smaragd.

Seuville int: most, vigyázat! Én csak utána löhetek. A puska eldördül. A párduc magasra dobja magát. Majd eszevesztetten forog maga körül. Bizonyos, hogy a fejébe kapta a lövést. Annyi ereje még van, hogy elénk ugorjon, éppen a fegyverem elé. Egy pillanat alatt célba veszem és ráütöm a puskámat. Ez már eredményesebb. A párduc magasra dobja magát, vergődik.

Samor egy pillanat alatt ott van mellettem, mert a többi az ő dolga, meg a vadászé.

Messziről a folyó partjától kúrt-hangokkal jelzik Rambo és az öreg caid, hogy jönnek.

Seuville a vacsorát készíti elő és legelső sorban is a boros üvegeket, hogy kocinthassunk a fejedelmi zsákmányra!

Hordárból Hindenburg-hadnagy.

A Keleti-pályaudvar hőse.

Még az általános mozgósítás idején történt, midőn hadba szállt minden fegyverfogható férfinép, hogy a budapesti Keleti-pályaudvar egyik derék hordára, névleg Hí kékesfehér munkásbuzonyját a király csukaszürkejével szintén fölcserélte. Örmeister ur Hír a 69 es gyalogezred vitézeivel, a fehérvári és fejtérmegei fiukkal vonult be. A legényei nagyot szerettek az egyszerű, hallgatag altszétet, hisz ha fáradságról vagy bármilyen nehézséges veszedelmes munkáról volt szó, a Hír örmeister volt a sorban mindig a legelső... Elmult aztán a háború hosszú tíz hónapja, s a napokban a Keleti-pályaudvar peronján egy újdonsült, derék hadnagy sétálgatott végig, kit régi jóbarátai alig győztek bámulni és tőle kérdezősködni... Hír volt a hadnagy, az egyszeri hordár, kit örmeisterből vitézségéért még a harcúterén hadnagy léptettek elő. Ennek az érdekes esetnek története a következő:

Az örmeister ur Hír vitéz ezrede nagyon nehéz helyzetben volt. A szembenálló túlnyomó orosz seregről semmiféle földerítő hírt nem voltak képesek szerezni. Minden próbálkozás meghiúsult; az oroszok nagyszerűen elrejtették minden állásukat, a kiküldött járőrök sem tudtak semmit sem kikutatni; vagy teljesen dolguk-vegezetlen tértek vissza, vagy egyáltalán nem.

A tisztak már teljesen tanácsatlannal állottak, mikor beszélgetés közben az egyik tiszt a következő megjegyzést kockáztatta meg:

Nem marad más hátra, mint-hogy a Hír örmeistert kell járőrbe kiküldeni!

Hír csakugyan megkapta a parancsot, hogy az ellenség állását, erejét kutassa ki. Kapott magamellé 30-embert, kiket két nap alatt alaposan betanított a nehéz ügy elvégzésére. Harmadnap elindult a bátor kis csapat, persze éjszaka idején. Az orosz előőrseket egymásután ártalmatlanná tették, úgy, hogy az ellenfél hadállásait nagyon megközelítették, akkor aztán széles rajvonalba fejlődve hatalmas tüzelést indítottak, hogy az ellenséget félrevessék. Persze az oroszok minden puszkájukat, ágyújukat megszóltatták, úgy, hogy heves csata fejlődött ki, mely egész éjjel tartott. Mikor világosodni kezdett, a kis csapat csuszva visszavonult, csak Hír örmeister maradt vissza egyedül, de orosz uniformisban és orosz felszereléssel. Egy mély árokban húzódott meg és megvárta, míg az orosz csapatok mellette elmasíroztak és észrevétel nélkül hozzájuk csatlakozott. Ő napig tartózkodott az orosz járborban, jól megfigyelt, megnezett mindent pontosan, aztán a hatodik nap éjfélen ezernyi vesztély között visszatért csapatához, hol persze kitörő örömmel és lelkesedéssel fogadták. A tisztak sora megölelték a vitéz örmeist, az ezredes pedig kitüntö, vitéz tettéért meg a harcúterén hadnagy léptette elő. Így lett a Keleti-pályaudvar derék hordárból hadnagy, kire persze most nagyon büszké a

volt kollegái, de akit a mostani kollegái is nagyon szeretnek és kedvelnek.

Hír hadnagy jelenleg Székesfehérvárott tartózkodik, hogy némileg kipihenje a tíz hónapi hosszú harc fáradságait s aztán visszatér ismét a harcúterre, hogy most már mint hadnagy újabb babérokot szerezzék a régi dicsőség mellé.

Háborus apróságok.

Itáljáról. Olaszországnak 1911-ben 34.67 millió lakossága volt, a monarchiának tizenhét millióval több. Olaszország népességi szaporulata sokkal lassabb, mint a monarchiáé. Ausztria-Magyarországban például az utolsó évtizedben a szaporulat kilenc százalék volt, Olaszországban csak 6. 8. Ezen számok mindenesetre gondolkodoba ejtik az embert. Olaszországnak majdnem másfélszer akkora a kiterjedése, tehát a népessége sokkal ritkábban oszlik meg. 1910-ben egész Ausztriában 768.000 olasz volt. Legnagyobb részüket Tirolban és Isztriában lakik. Tirolban minden ezer négy-százötvenkilométernyi területen 386 olasz áll szemben 561 nem olaszszal, Triestben az arány 119:111, Görzben 90:171, Isztriában 147:256, összesen tehát az olaszlaktá osztrák terület 34.652 négy-százötvenkilométerenként, ezer négy-százötvenkilométerenként, ezer négy-százötvenkilométerenként 7442 olasz áll szemben 1098 nem olaszszal. Látható tehát, hogy Tirol és Isztria egyáltalában nem tisztán olasz. Még Dél-Tirolban is vannak germán szigetek. Görzben és Gradiskában 155.000 szláv él, Isztriában pedig 223.000.

Aki a dolgozat elfogulatlanul nézi, kénytelennek látja, hogy Olaszország sokat kockáztat, ha Dél-Tirolért és Görz-Gradiskáért, tehát egy nem egészen kilenc négy-százötvenkilométernyi területért hódító hadjáratot indítana, amely belekötne egy félmillió emberbe, sok millióárjába és amely ráadásul még szerencsétlenül is végződhetik.

Azonfelül nem szabad elfelejteni, hogy magában Svájcban is több mint 300.000 olasz él, Franciaországban egy félmillió, Korzika lakossága pedig, amely legnagyobb részét olasz, ugyancsak több, mint 300.000.

De a nagyobb Olaszország mind-ezekkel a területekkel együtt sem volna teljes. Végre is Tuniszban ugyancsak 125.000 olasz él és Tunisz ötször akkora, mint Szicília, Malta pedig 225.000 olasz számmal, erről sem kellene Olaszországnak megfeledkeznie.

Háborus hírek szavahíthesége.

Egy newyorki lap szakértőkkel humoros táblázatot állított össze, arról, hogy a háborus hírekben hány százaléka az igazság. Az olvasó tehát a táblával a kezében könnyen eligazodhatik az egymásnak ellentmondó táviratok tömegében. A táblázat szerint az egyes tudósításokban a valóság százaléka a következő: Sangvillei szikratűró állomás, német jelentés 100 százaléka, Stockholmi jelentés 75, Rotterdami jelentés 50, Francia vezérkari jelentés 45, Orosz vezérkari jelentés 20, a Times magazin-kábelé 10, a Matin jelentései 8, Belga szemtanúk 5, Nisből jelentés 4, a front valamelyik pontjáról 3, egy amerikai cipész felesége mondja 2, Francia újságnyók Szirából 1, Havas-ügynökség 1, Reuter-ügynökség 0 százaléka.

HÍREK. Napló.

Egyik hadifoglyunk írja levélben, hogy már ötvenhétzer írt és még egy sor írást sem kapott hazulról. Egy másiknak negyvenhat levele maradt válassz nélkül. Pedig mindegyiknek több levél indult el hazulról, mint amennyit ökirtak, még pénz is ment utánuk, de hát nem kapták meg. Legalább ezek semmit sem kaptak. És bizonyára sok ezren vannak hasonló helyzetben. A szegény hadifogoly persze azt hiszi, hogy itthon már valami orosz tábornok parancsol nekünk, s annak van olyan kegyetlen szíve, hogy nem engedi expedálni a hozzátartozók levelét. Valamint arra sem gondolnak, hogy az ő leveleik sem érkeznek el hozzánk, vagy legalább csak ritkán, amint a panaszokod foglyunk ötvenhét levelelől csak három kaptak meg a szőlők.

Magyarozatul és okulással említiük meg mindezt. Nem kell kétségbeesni, ha foglyaintól nem kapunk értesítést, imak ők szegények, de hát haszatlannak. Ezer és ezer eszt bizonyítja, hogy nem egy fogságba került testvérünk hét-nyolc hónap mulva tudott csikéltelt adni magáról. Nem ritka eset az sem, hogy csak a fogolytárs írása után tudunk meg egyet-mást az elveszettnek hittől s az elvesztett megsíratott még ma sem adott élejtelt magáról, pedig kétségkívül bizonyos, hogy fogoly.

A háború felfordult világában itthon is gyakran eltévednek az irások, egy-egy levél a félországot beutazza, hát ne csodáljuk azt, ha a messze Ázsiából jövő, annyira várványt írásnak nyomavész. Ha nincs biztos adat valakinek eleséről, ne hallgassunk a mende-mondákra, fogly lehet a megsíratott. Ha hónapokig nem írnak szegény foglyaink, ne aggodjunk. Ne emészködj magunkat felesleges aggságokkal, hisz így is elég a szenvedésünk. Különösen pedig a vészírhárangok cselekedniének okosan, ha egyszer már teljesen elnémulnának.

— **Legfelsőbb elismerés.** A király megparancsolta, hogy a legfelső dicsőség elismerését tudtul adassék lovag **Trautmann Egon** 69. gyalogezredbeli századosnak.

— **Előléptetések.** **Schön** Dező, **Vidor** Ernő, **Holló** Dénes, **Kovács** Béla, **Várkonyi** István, **Bolcsos** (Brezmann) Fülöp, **Szatmári** József, **Adler** Gyula, **Balogh** György 69. gy. e-beli hadnagy főhadnaggyokká léptek elő. **Havaszi** Gyula tartalékos 17. honv. gy. e. hadnagy főhadnaggyá, **Kálmán** Adolf 17. honv. gy. e-beli zászlós hadnaggyá lépett elő.

— **A csendőrség köréből.** **Hertelendi** és **Vindornyalaki Hertelendi** Ignác hadnagy a VI. sz. csendőrkörület állományából főhadnaggyá lépett elő.

— **Értesítés.** F. hó 30-án Szent-háromság vasnapján a hozszutemető kápolnában reggel 5 órakor sz. mise lesz.

— **Eljegyzés.** **Ferency** Gyula eljegyezze **Hajós** Tecikét.

— **Kitüntetés.** **Nemes** Nagy István m. kir. csendőrhadnagy a 69. gyalogezredben az ellenséggel szemben vitéz magatartása elismeréséül a hadikéltményes 3. osztályú katonai érdemkeresztet kapta. **Kellner** Zsigmond 69. gyalogezredbeli főhadnagy, **Schwartz** Mór 69. gyalogezredbeli tart. hadnagy és **Nemes Kovács** Emil 13. huszárezredbeli hadnagy az ellenséggel szemben vitéz magatartásuk elismeréséül legfelső dicsőség elismerésben részesültek. **Uthig** Károly a 17. honvédgyalogezrednél létszám felett vezetett, vezérkarhoz beosztott százados beosztva a 102. népfelkelő gyalogezred dandárparancsnokánál, az ellenség előtti tanúsított vitéz magatartása elismeréséül a hadikéltményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet kapta. **Schweiger** József a 2. sz. vartüzérezrednél beosztott 17. honvédgyalogezredbeli tart. hadnagy az ellenség előtti tanúsított vitéz magatartása elismeréséül legfelső dicsőség elismerésben részesült.

— **A vitéz érmei.** **Süvegs** József hosszú időn át szolgálati királyát, aki vitéz és hű szolgálatáért több érdemmel kitüntette. A vitéz katonai, az öreg lelkes magyar meghalt. Felesége az Istenben boldogult férjének öt darab katonai érmét a Fejérmegei Naplónak adományozta.

— **A vak katonáknak.** **Kelemen** Bléáné, főreáliskolai igazgató neje, 30 koránát küldött a Fejérmegei Naplóhoz a vak katonák részére.

— **Sebesültek érkeztek.** Örven-detes tényként szögezzük le, hogy mióta elmult a tél, szemmeláthatólag kevesebb a hadikórházak lakója. A harcúteri megbetegedések tetemesen csökkentek s a hadikórházak újabb beteget csaknem kizárólag sebesültek. Sőt a sebesültek is sokkal kevesebb, mint a háború elején volt, ami természetesen annak tulajdonítható, hogy most valamennyi harcúterén jól állunk és katonáink már jól beletanultak a háború tudományába. Legutóbb 400 sebesült érkezett Székesfehérvárra, akiknek fél orosz és csaknem valamennyi súlyosan sebesült. A megfigyelőkörháza helyezett el őket, s onnan fogják később a többi hadikórházakba szétosztani.

Csütörtökön, május 27-én:

Egy napos vígjáték.
A szezon legkacagtatóbb bohózata:

Zsiga formába jön.

Bohózat 4 felvonással.

Kiegészítő műsor: 1. Messter hirdó, (aktuális.) 2. A bohóc és az erőművész, (vígjáték.) 3. Pifke biliárdozni tanul, (humoros.) 4. Mozgófénykép szemle az északi és déli harcúteréről, 22. szám.

— A vak katonáknak. Vadkerty József kanonok egy beszállásolt kassai tiszt után járó 156'80 k. járulékát a vak katonáknak adományozta, mely összeget a város pénztáránál fizetett le.

— A rokkant katonáknak. Deák Dávid egy darab 100 koronás hadikölcsönkötletet adott a városnak, hogy kamatát-évenként a helybeli rokkant katonáknak adják ki.

— Nem lehet küldeni áruntáncsmagot a harctérre. A postaigazgatóság lapunk útján értesíti a közönséget, hogy az áruntáncsmag küldését a harctérre a mai nappal beszünteti.

— Bevonják az aprópénzt. Az az érthetetlen eljárás, amely az aprópénzt kivonja a forgalomból valószínűleg rövid ideig okoz még kellemetlenséget. Állítotag tervezik, hogy a 10 és 20 filléres nikkel pénz és az 1914 év előtt készített ezüst koronást a kormány kivonja a forgalomból, mivel más veretű váltópénzt csináltatott. Harminc nap leforgása alatt az említett pénznemeket mindenkinek be kell szolgálatni az állami adóhivatalhoz, ahol azokat az új veretűekkel kicserélik. Aki a meghagyásnak nem tesz eleget, az maga ellen vét, mert a pénze egyszer és mindenkorra érvényét veszti. Hogy mennyire üdös és a rendelkezés, hangoztatni is fölösleges. A kicsinyhi-tűek által elterjedt pénz hiánya országszerte zavarokat támasztott, anélkül, hogy valami értelme vagy oka lett volna a 10 és 20 filléres-ek elrejtésének.

— Halálozás. Antal Istvánné sz. Gál Erzsébet 72 éves korában folyó hó 26-án meghalt. Temetése 27-én lesz a Gáztelep utca 4. sz. alatti gyászszobából.

— A dreadnought. Nagy szerepük van a mostani háborúban a hatalmas csatahajóknak is. Egy tengerészeti író érdekes kimutatást állított most össze arról, hogy mennyit fogyaszt el egy hajóóriás a háború alatt. E szerint a dreadnought, ha 11 csomó sebességgel megy, óránként 2000 kilogramm szenet fogyaszt el. Husz csomónyl sebességnél 1900 kilogram a szén-szükséglete és 115 óra alatt kiüríti a szénkamrája. Az angol, a német és az osztrák-magyar dreadnoughtok fedélzetén 10—12,35 milliméteres ágyúk állnak, amelyekből óránként százötven golyót lehet kiröpíteni. A muníció összes költsége egy-egy ágyúnál 450.000 frank, 12 ágyúnál 5.300.000 frank. Ha tehát perccenkint lönének minden ágyúból, úgy az egész összeget két és fél óra alatt költenék el.

A kilencszáz önyl legénységet hordó angol dreadnought fedélzetén a következő élelmiszerek vannak felhalmozva 30 tonna friss marhahús, 60 tonna burgonya, 6 láda só, 300 font bab, 72 láda piskuit, 225 font makkaróni, 4 láda konzervált burgonya, 750 font szóda, 144 üveg bors, 96 láda borsó, 300 font virsli, 50 hordó disznószir, 65 tonna margarin, 100 oldal szalonna, 150 csokoládédoboz, 6 doboz alma, 2 láda szárított alma, 8 láda héring, 268 üveg szósze, 96 doboz ananász, 144 doboz körte, 268 doboz barack, 300 font bñán, 300 font szilva, 8 láda vese, 81 láda nyelvi, 12 láda disznóhús, 6 láda szardínia, 120 doboz keksz, 36 font sonka, 30 darab sajt, 2250 font sóshal, 200 font kisebb hal. 720 friss tojás, fél tonna hagyma és 1000 doboz cigarettá.

Olcsobb lett a spirtusz! Litterje 1. 60 korona. Legjobb cipőcímek minden színben. Sport és teniszcipőkhöz való festékek. Lábbellek és bőrúrk jórkarban tartásához különlegességek Jéppor! biztos szer lábízadás ellen, egy doboz 60 fillér. Padlómaszák és festékek Keil világírú gyárából! Cipőfűző-különlegességek! Palma és Berson gummisarok. Matracok és lélekbe való lőször, afrik és tengerifü eredeti gyári áron kapható Székesfehérvár speciális üzletében: Langraf Gábor és fia gépszij és bőrkereskedésben. Gyár és árutelepei Jókai utca 8. Telefon 100.

— Bojtorján hajszesz korpásodás, hajhullás ellen kiütően bevált szer üvege 1 kor. 20 fillér. Képható Szűcs Róbert Magyar Korona gyógyszerüzembe Kossuth-u. sarkán. Asztali vörös- és aszúborok, valamint cognac- és likőr-félék. Kugler-sütemény és cukorka nagy választékban Gebauer Testvéreknél, Kossuth-u. 9. Telefon 340.

FIUMEI KÁVÉBEHOZATAL

SZÉKESFEHÉRVÁR

(BARÁTKÖR ÉPÜLETE) ::

Pörkölt kávékeverékei utolérhetetlenek! Saját villamos kávénapgyörköldi! Telefon 250.

— Zsebmenetrend. A közkezdelt Zsebmenetrend nyári kiadása, mely Székesfehérvár érintő és a Dunán-túl közlekedő vasutak menetrendjét foglalja magában, megjelent. Kapható minden könyvkereskedésben és dohánnyüzemében. Ára 20 fillér.

IRODALOM.

Jézusom örömm. Varga Damján dr. cist. r. gimn. tanár Jézusom örömm imakönyvének harmadik kiadása a napokban hagyta el a sajtót. A háború viszonyok akadályozták ennek az egész országban közkezdveltnek örvendő imá-és énekkönyvnek eddigi megjelenését. A harmadik kiadás a 41. ezer példánnyal indul utnak, hogy tiszta szeretettel és hitűl sugárzó lapjaival terjessze a kath. vallás fenséges igazságait és nemes oktatásait. Vigasztalást, enyhülést, megkönynyebbülést nyújt a jelen háborús szenvedések között az a kedves és szép imakönyv, melyet szerzője imádságos lélekkel írt s amelynél kedvesebb, hatásosabb, szívet lelket megragadóbb imakönyvet nem adhatunk ifjúságunk kezébe — írja róla egyik bíráló. — Ezen az imakönyvön végigvonul a gyakori szent áldozás lelkésítő szeretetének áhítata; lelket ad s szívet nevel és főleg a végtelen Istenhez, aki egyedül adhat kegyelmet nekünk. Kapható minden könyvkereskedésben. Az aranyomások vászonkötésben 1'20 K párnázott bőrkötésben 3'20 K.

SZÍNHÁZ.

Zsiga formába jön. A szezon egyik legkacagtatóbb bohózatát mutatja be ma egy napos műsor keretében az Apolló Színház. A darabban, mely 4 felvonáson át a legkomikusabb helyzetek követik egymást, a legjobb német színészek játszanak. A műsört két kisebb vigjáték és harctéri felvételek egészítik ki. Az előadások fél 7 és 9 óra-
kor kezdődnek.

A kyburgi kísértet.

Régény a német lovagkor

TITKOS VERTŐRÉVENSZEKEINEK

korából.

A Fejérmegyei Napló számára Dörle A. ayomán írta Diabolo.

(128)

— Hogy tudná-e! Én nagyon sokat tudok még, de azt majd csak Kunónak mondom el!

Ilyenképen beszélgetett egyszer Beata édesanyjával, míg a tegyverteremben a három gróf közügyek-ről tárgyalt.

— Haggyuk ezt — mondta most Wadtern — mond el inkább Ottó, hogyan került hozzád fiam, ugyanis régen el akartad már mondani.

Kunó? Egy állítólagos testvérem fiaként került váramba, kinek ara Heinegg lovag már régebben meghalt s most, hogy anyját is elvesztette s várak igen távol van ide, hozzáküldték az ismerősök.

— Ki hozta?

— Anzelm atya, a várkaplán.

— Oh a derék ember!

Igen. És elmondta a rettenetes esetet, a vár pusztulását, a menekülést. A kis Kunó sokáig sírt szülei és kis testvére után. Alig tudtam vigasztalni. Gyermeki könynyei sokszor engem is könnyekre fakasztottak.

— Es hová lett Anzelm atya?

— Nálunk nem maradtunk, mert ismerték azon a vidéken, visszament tehát kolostorába. Később apátta választották és közszerepet vette körül rendársai szféról. Sokszor felkerestük Kunóval a zárdában. Ó mindig érdek-
lódott, tudok-e már valamit a család felől, sajnos csak keveset tudtam neki mondani. Hogy örülne most, ha még élne. Jó derék ember volt, az Isten nyugtassa.

— Hogy nem árultam el a fiunak, ki az atya, az érthető.

(Folyt. köv.)

APROHÍRDETÉSEK.

Elárúító kisasszonyok felvételené Knazovitzky divatruházában. Ajánlatok csakis írásban.

Budai ut 1-3, a volt Olympia mozgó, remek kert, lakás és minden mellékhelyiséggel együtt minden órán kiadó. Ugyanott egy rövid keresztúrhozott kitűnő sz zongora és vendéglősöknek különösen, alkalmas kerti padok jutányosan eladó. Ertekezhetni lehet az Urániában.

Egy mindenesfui felvétetik Deutsch Aladar felszertüzletében. Buzapiac.

Kifutofiu felvétetik Vadász dohánnyüzemében, Budai-ut.

Élhető 2 .drb. finoman elkészített erős kerti pad. Cim a kiadóban.

Egy arany karszalt elveszett Kégl György-utcaól a református templomig. A szives megtalálót kérijük, küldje be szerkesztőségünkbe és illő jutalomba részesül.

Denaturált spirtusz nagyban és kicsinyben kapható saját denaturáló telepen. Berndorfer Ede Nagy Sándor-u. 4.

Egy jo házból való fii pincertanulónak azonnal felvétetik. Rédei Vilmos vendéglős Székesfehérvár.

Elsőrendű gömbölyü akácfa eladó, Gáztelep-utca 11. sz. alatt.

Temetősor 4. sz. alatti magános ház szabadkézből eladó. Tudakozni lehet Gáztelep-utca 9.

Telefon 233. — Telefon 233.

Csütörtökön és pénteken, május hó 27 és 28-án:

Szenzáció! Szenzáció!

MILYEN LESZ
A JÖVŐ KOR
ASSZONYA?

Társadalmi színmű 5 felv.

1. Elszállásolás, Dorrit Veixerrel. Kacagató vigjáték.
2. A gyermekért, életkép.
3. Hasonmás.
4. Egy kellemes délután.

Mától kezdve állandó művészi zenekar hangversenyez.

Előadások naponta fél 7 és 9 óra-
kor. — Katonáknak belépődíj 20 fillér.

Telefon: 340. Telefon: 340.

BODEGA.

Tisztelettel hozzuk a nagy-
érdemű közönség szives
tudomására, hogy

CSEMEGE-ÜZLETÜNKET
egy, a mai igényeknek
megfelelő

FALATOZÓ (BODEGA)

helyiséggel nagyobbitottuk,
ahol mindennemű

HIDEG FELVÁGOTTAK, SAJTOK ÉS ITALOK

a nap bármely szaká-
ban szolid árak és elő-
zékeny kiszolgálás mel-
lett kaphatók

Üdítő-italok GERBAUD.

Számos pártfogást kérve
vagyunk teljes tisztelettel

GEBAUER TESTVÉREK
bodega és csmegecsarnok
KOSSUTH-UTCA 9.